

Nasjonal LIKESTILLINGKONFERANSE

2.mars på Det gamle museet i Oslo
Arrangert av KUD og Bufdir

Penger, makt og kjønn

Musikalsk innslag ved Beharie før Anette Trettebergstuen åpnet konferansen:

Hun sa bla at kvinner tjener fortsatt mindre enn menn (for samme jobben) og økonomisk likestilling bør være mulig. Styrekvotering er en mulighet, endre på kjønnsdelte utdanningskrav en annen. Jobbe for samtykkelov når det gjelder voldtekt. Og regjeringen holder på med en likestillingsmelding som kommer i løpet av året.

Velkommen ved konferansier Trine Lie Larsen, kommunikasjonsdirektør i Bufdir.

Innlegg ved Alejandra Castro, tillitsvalgt i Zara. Det er ca 20 % heltidsansatte i varehandelen. Selv om det er utenlandske klesmerker må de norske lovene følges.

Økonomisk sårbarhet

Hva sier forskningen om vold og økonomi? Innlegg ved Margunn Bjørnholt (professor, Nasjonalt Kunnskapssenter for Vold og Traumatisk Stress (NKVTS) Organisasjoner og institusjoner trenger penger og mer ressurser til gode tiltak mot vold, selv om det hjelper med en sterk kvinnebevegelse som bråker masse. 28.februar la NKVTS ut en rapport om vold

og voldsbruk i Norge: [NKVTS Rapport 1-23](#). Rapporten var så nedslående at den ble snakket om på Tv og radio hele den uken som gikk. Volden har økt både for menn og kvinner, selv om 70 % av de som er offer for vold er kvinner. Kan være at det kommer av mer bevissthet og mer anmeldelser. 1 av 5 kvinner i Norge sier de har vært voldtatt minst en gang i løpet av livet og halvparten av disse er under 18 år. Helt forferdelig.

Samtale: Økonomisk sårbarhet og konsekvenser av økonomisk sårbarhet

I panelet: Petrine Iversen, leder, Juridisk Rettshjelp for Kvinner (JURK), Khansa Ali, rådgiver, MIRA-senteret, Claus Jervell, leder, Mannsutvalget, Halvor Melbye Hanisch, forsker, OsloMet. Moderator, Hannah Wozene Kvam, seniorrådgiver, Viken fylkeskommune.

- Det er store digitale utfordringer. Ikke alle lærer nettbank. Hjemmeværende kvinner (utenlandske) som aldri har vært i jobb, lar kanskje voldelig ektefelle styre økonomi. De igjen kan ta opp lån i kvinnens navn, slik at når hun velger å gå fra ham, har hun ingen penger og kanskje tynget ned av gjeld. Kvinner kan også trues til å gi fra seg Bank ID, og da er løpet kjørt.

Leder av Mannsutvalget sier at de fleste menn er faktisk imot vold, og noen menn opplever også vold mot seg. Men kvinner og menn må jobbe sammen om dette. Det må være en helhetlig tilnærming til problemet og det må være likestilling hele livet.

Deltid som likestillingsutfordring og tiltak for å øke heltidsandelen

Innlegg ved Mari Holm Ingelsrud, forsker, OsloMet – På hvilke måter er deltid en likestillingsutfordring? Kvinnelige lavtlønnsyrker (sosial og helse) har mye deltid. Og dette skaper større lønnsforskjeller mellom menn og kvinner. Restaurant- og hotell (serviceyrker) har også mye deltid. Dette skaper lite forutsigbarhet økonomisk, man tar ekstravakter for å spe på inntekt, men dette får ikke innvirkning på pensjon eller uføretrygd, som er mer avhengig av stillingsprosent.

Hvilke løsninger har vi for å få ned deltidsandelen? Samtale med Maria Schumacher Waberg (statssekretær/Arbeids- og inkluderingsdepartementet), Fawsi Adem (frikjøpt tillitsvalgt fra IKEA, Handel og kontor) Leif Moland (forsker, FAFO), Marit Roxrud Leinhardt (leder av KS sitt Tørn-prosjekt) og Mari Holm Ingelsrud (forsker, OsloMet).

Alle nevner organisasjonkortet, det hjelper på stillingsprosent og lønn. Det kom en lovendring 1/1-23. Heltidsnormen skal være hovedregel. Arbeidsgiver må dokumentere og argumentere godt for bruk av deltid. Her må man også regne med litt fleksibilitet, fordi samtidig skal man jo inkludere så mange som mulig i arbeidsmarkedet – eldre, funksjonshemmede osv. Og her kan det hende en stillingsprosent må være nødvendig. Også viktig å innføre pensjon fra 1.krone tjent, så ikke arbeidsgiver har et incentiv for å holde lønningen nede.

Økonomisk likestilling, barn og forsørgeransvar

Hva sier forskningen om lønnsforskjeller mellom kvinner og menn, forsørgeransvar og barn? Innlegg ved Are Skeie Hermansen (førsteamanuensis, UIO). Det er ikke bare lønnsforskjeller men også holdninger som påvirker dette. Selv om det er innført fedrepermisjon, bør den være 50/50 hvis ikke får man den ikke. Fremdeles ikke helt innenfor at menn går hjemme med barn i en del bransjer og miljøer.

Hvordan påvirker forsørgernormer og omsorgsnormer økonomisk likestilling, og hva kan vi gjøre med det? Samtale med Kaveh Rashidi (fastlege, samfunnsdebattant og småbarnspappa), Kjersti Misje Østbakken (forsker, CORE), Charlotte Koren (pensjonert samfunnsøkonom), moderert av Lars Kolberg (fagdirektør, Likestillings- og diskrimineringsombudet).

Det er en del rammer og normer som ligger ferdig rundt dette med å skaffe en familie, og egentlig er de ikke i dag rigget for fullstendig likestilling. Og det er disse rammene og normene man må komme til livs og ikke bare holdning. Kaveh fortalte at da de skulle få sitt første barn, var de begge feminister, og tenkte at dette skal vi dele på helt likt. Men så kommer logistikken, økonomien og i det hele tatt å få hverdagen til å gå opp i veien, og da blir det mannen som jobber og konen som tar med barn på helsestasjon. Så man må rydde opp i tilretteleggingen for småbarnsfamilier.

Formuesfordeling mellom menn og kvinner – hvordan kan den jevnes ut? Innlegg ved Arne Halaas (generalsekretær, Pensjonistforbundet) – Bordet fanger – langtidskonsekvenser av lønns- og formuesforskjeller. Selv om man sjelden orker å tenke på det, må man langtidsplanlegge for pensjon. Tenke selvstendig økonomi, spesielt for kvinner. Hvor mange år man går hjemme, om man kjøper seg inn i bolig. Hva skjer ved skilsmisse eller død? Man arver jo også formue, og denne arven går igjen i generasjoner og bare øker forskjellene mellom folk.

Hva er gode virkemidler og løsninger for mer likestilt formuefordeling? Samtale med Anette Trettebergstuen, (Jan Christian Vestre – næringsminister – han ble forhindret pga Fosen-demostrantene), Claudia Antwi-Adjei Hedegaard (Strategisk rådgiver og podcast-programleder), Jørgen Modalsli (professor, Handelshøyskolen, OsloMet), moderert av Jorun Aartun (journalist, DN). Noe kan jo være lovbestemt. Kvotering ved lov for eksempel. ARP – Aktivitet og redegjøringsplikten hvor firmaer (av en viss størrelse) må rapportere på mangfold og likestilling. Her kunne man jo for eksempel ha en sertifiseringsordning? Det må nok politiske beslutninger til før man kan se en mer likestilt formuefordeling. Formue handler jo ofte om bolig i Norge, og er dette regulert slikt at formuefordelingen blir rettferdig?

Hege Nilssen (direktør, likestillingsdirektoratet Bufdir) avsluttet en fin og interessant dag. Det er helt klart stor interesse for emnet.

Monica 10. mars 2023